

Op stap met **Avimap**

LiveAtlassen in je eigen buurt

door **Berry Lucas**

LiveAtlas-route langs de Linge bij Acquoy

Enige nostalgische gevoelens heb ik wel bij de krabbelige dagboekjes vol met vogelherinneringen en de verregende papieren inventarisatieformulieren op een klembord. Maar gezien het gemak en de mogelijkheden van waarneming-apps op je mobieltje heb ik deze net als vele vogelaars en vogeltellers inmiddels afgezworen. Hoewel het niet de enige app is die ik gebruik, past de app Avimap van Sovon goed bij mijn behoefte om bij het vogelen ook een steentje bij te dragen aan kennis om vogels goed te kunnen beschermen.

Met Avimap in combinatie met een Sovon-account kun je systematisch je vogelwaarnemingen vastleggen en werk je bovendien mee aan vrijwillige vogelmonitoring. Ontwikkeld als veld-app voor broedvogelinventarisaties, kunnen hiermee tegenwoordig gegevens voor bijna alle Sovonprojecten zoals het meetnet urbane soorten (MUS), watervogeltelling, kolonievogeltelling, slaapplaatstelling en de jaarrond tuinvogeltelling ingevoerd worden.

LiveAtlas

Zelf heb ik veel plezier van het gebruik van Avimap bij de deelname aan het LiveAtlas-project. Het is een doorlopend vervolg op het grote atlasproject dat is uitgevoerd in de periode 2013 - 2015 (en in 2018 als Vogelatlas is gepubliceerd). Je kunt hierbij een gestructureerde

manier van tellen kiezen door één uur lang in een heel km-hok alle aangetroffen soorten en individuen te noteren, liefst met de broedcodes erbij. Maar het aantrekkelijke is dat je ook kunt kiezen voor een variabele route qua tijd en dekking. Daarbij heb je verder de keuze om alle individuen en soorten te noteren of slechts een deel, de aanwezigheid van een soort aan te vinken of de locatie van een individu in te voeren. Tegelijkertijd kan ook de track vastgelegd worden.

Het belangrijkste doel van LiveAtlas is landelijk de trefkans en de verspreiding van soorten door het jaar en de jaren heen te bepalen; om dichtheden en populatiegroottes van vogels te bepalen zijn ook andere meetnetten nodig. De geüploade data van vele vrijwillige tellers geven zo real-time informatie over het voorkomen van soorten, maar een eventuele nieuw te vervaardigen Atlas kan vast en zeker profiteren van deze bron van informatie nu veel Sovon-vrijwilligers hieraan meedoen. Overigens kun je ook waarnemingen van andere soortgroepen (gelijktijdig) opgeven in de app, zoals vlinders, libellen en zoogdieren.

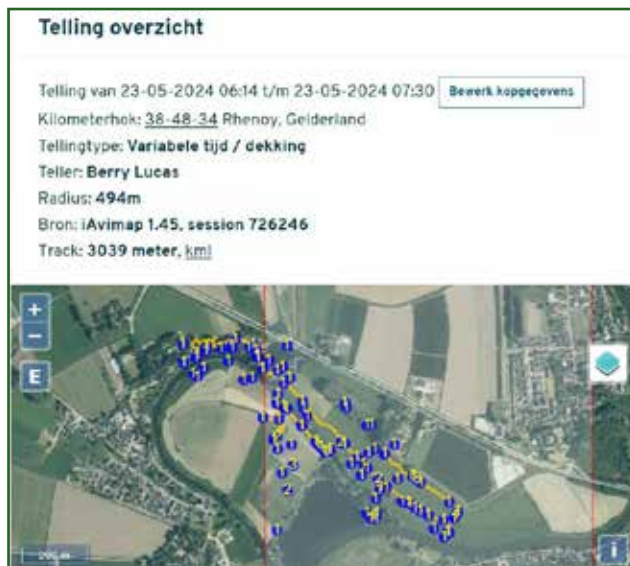
Laagdrempelig

Leuk dus voor het vastleggen van een (vogel)wandeling in een willekeurig gebied, waarbij je even Avimap aanzet, het kilometerhok waar je (in de buurt) bent aanvinkt op de kaart en meteen aan de slag kunt gaan om een vogellijstje in te voeren (tenzij je natuurlijk sociaal in contact wil blijven met je eventuele niet vogelende wan-

Een deel van mijn LiveAtlas route langs de Linge bij Acquoy.

Onder: het mobiele invoerscherm per waargenomen soort.

Links: elke waarneming en de gelopen route kunnen met coördinaten worden vastgelegd.

Onder: op het LiveAtlas-portal staan onder meer meldingsfrequentie-grafieken per soort, gebaseerd op het voorkomen van de soort in alle variabele routes en kilometerhok-tellingen.

delpartner). Als je eraan hecht dat je waarnemingen ook in waarneming.nl komen te staan, kun je de verzamelde soortgegevens na afloop van de trip niet alleen naar de Sovon-database uploaden, maar ook automatisch laten doorzenden naar waarneming.nl. Je eigen data kun je later ook bekijken op de LiveAtlas-website liveatlas.nl. Daarnaast kun je in het Sovon-portal al je eigen telprojecten en je waarnemingen in de loop der jaren raadplegen.

Inmiddels doen al honderden tellers mee met LiveAtlas, ongetwijfeld omdat het laagdrempelig is, geen streng telprotocol vergt en Avimap het zo makkelijk maakt om in te voeren. Er staan enkele NVWC'ers in de lange tellers(rang)lijst met deelnemers. Afgelopen jaar was er in het kader van het vijftigjarig jubileum van Sovon een bijzondere challenge waarbij op de kaart van Nederland vogelafbeeldingen zijn opgebouwd uit kilometerhokken. Een poot van de lepelaar lag in ons werkgebied, en de samenstellende 30-tal kilometerhokken zijn door enkele NVWC-leden allemaal geteld in 2023.

Vast rondje

Ik ben zelf begonnen met LiveAtlas toen ik nog in Culemborg woonde, maar heb dat voortgezet in en rond mijn nieuwe woonplaats in Acquoy (naast MUS- en watervogeltelling). Aangezien ik een vast rondje van ongeveer drie kilometer liep met de hond en Avimap daarbij vaak aanzette, legde ik bijna wekelijks dezelfde LiveAtlas-route (vanuit de achtertuin) vast, meestal in de ochtend. Nu de hond overleden is, is de frequentie wel wat teruggelopen. Elke ronde is een beetje een wedstrijdje geworden om zoveel mogelijk soorten te scoren. Het is een gevarieerd gebied met tuinen, dijkbebouwing, bosjes, open water, rietmoeras, weilanden, grienden en biedt dus een aardige variëteit aan vogels. Hier in het Lingeland-schap ontcom je niet aan allerlei water-, riet- en moerasvogels, zoals

Cetti's zanger, rietzangers, blauwborsten, kluten, kleine plevieren, purperreigers, meerdere eendensoorten enzovoort. Op de route zijn twee ijsvogelnesten. De wandeling levert stevast weidevogels op, naast allerlei bos- en struweelvogels. Verrassingen voor mij waren zingende exemplaren van matkop, nachtegaal, grote lijster, bonte vliegenvanger en gekraagde roodstaart. In de winter is er altijd kans op meerdere houtsnippen, waterrallen, waterpiepers enzovoort.

Ontwikkelingen volgen

Hoewel je er voor kunt kiezen zoveel mogelijk kilometerhokken te bezoeken, maakt een vaste route je heel bewust van de (seizoens) ontwikkelingen van de presentie van vogels in je omgeving door het jaar heen. Ik verbaas me er soms over dat je gewone standvogels als ekster, spreeuw, merel en koolmees op sommige dagen niet of nauwelijks tegenkomt op de route. Je beleeft door het vastleggen in de LiveAtlas-lijstjes de zangpieken van sommige zangvogels intens, zoals bijvoorbeeld bij de massale aankomst van tijtjaf of bosrietzanger. Ik vind het daarbij interessant om de aankomstdata en pieken te vergelijken met het actuele landelijke beeld van de aanwezigheid en verspreiding van de soorten. Deze worden in grafieken op basis van trefkans en kaartje weergegeven op de Sovon-LiveAtlas website. Doordat LiveAtlas inmiddels vanaf 2019 loopt, kun je nu het seizoensverloop per soort gedurende vijf jaren met elkaar vergelijken.

Kortom, een prettige, leerzame en nuttige bezigheid. Wil je ook met Avimap aan de slag, vraag dan een Sovon-account aan, zet de app op je smartphone en je kunt vrijwel direct beginnen. Want elk lijstje telt! 🐦